

KUNSZENTMIKLÓSI GIMNÁZIUM ÖREGDIÁKJAINAK TÁRSASÁGA

6090 Kunszentmiklós, Kálvin tér 17.

miklosioregdiakok@gmail.com

Alapítva: 2016-ban

miklosioregdiakok.hu

Alapító elnök: Prof. Dr. Zakar András

A Kunszentmiklósi Gimnázium Öregdiák Társaság Hírlevele 2023/VII. évfolyam 1. szám

Köszöntő

Szeretettel köszöntjük az évtizedes jubileumaikat 2023. május 20-án (szombaton) ünneplő osztályokat! Öregdiákjaink hét éve alakult szervezete azzal a céllal jött létre, hogy összefogja az Alma Materünkben érettségizetteket, és tevékenységével hozzájáruljon iskolánk nagyszerű szellemi örökségének megőrzéséhez és továbbadásához az évente érkező új diákok számára. Az erre vonatkozó elképzeléseket és törekvéseket részletesen tartalmazzák a rendszeresen gondozott társasági honlapunk (miklosioregdiakok.hu) dokumentumai.

Megtisztelő lehetőségével élve a Társaság 2023. május 20-án ünnepélyes keretek között kitünteteti egyházközségünk főgondnokát a sokrétű és színvonalas munkásságáért, továbbá a most végzősök közül azt a diákot, aki a gimnáziumi éve alatt legtöbbet javított a félévi és évvégi tanulmányi átlageredményén, valamint osztályszervezőnek oklevelet adományoz a közösség érdekében hosszú évtizedeken át végzett odaadó munkájáért. Ugyancsak ez alkalommal kapják meg a jubilálók az egyénileg igényelt személyre szóló emléklapokat, amelyeket a szervezők a hagyományos osztálytalálkozásokon adják át a társaiknak.

Tisztelt Öregdiáktársak, kedves Barátaink!

Bátorítunk Titeket arra, hogy minél többen és minél hatékonyabban vegyetek részt az öregdiákszervezetünk igazán egyedülálló és egyre gazdagodó mozgalmában!

Társaságunk Elnöksége és Vezetősége

Kitüntetések 2023. május 20-án

Kitüntetett főgondnok:

Szóke Imre

Kitüntetett diáktársak:

Vámos Zsuzsa (1963)

Szekér András Márton (2023)

Jubiláló osztályokszervezői:

Jászfalvi Katalin (1953)

Szendrei Erzsébet (1963)

Fehér Mária (1963)

Vámos Zsuzsa (1963)

Serényi Ágota (1973)

Hajdu Benedek (1973)

Zsigmond Zsuzsa (1973)

Bernáth Éva (1983)

Czigler Magdolna (1983)

Ordasi Brigitta (1993)

Bégányi Rita (1993)

Oszlászki Judit (2003)

Szigetfű Péter (2003)

Mészáros Zsófia (2013)

Baski Fanni (2013)

Varga Vivien (2013)

(Az évszám az érettségi évét jelenti)

Felelős szerkesztő: Dr. Ambrus-Ranga Júlia elnök, szerkesztők: Kulcsár Katalin alelnök és Szombati Erika sajtóreferens

miklosioregdiakok@gmail.com

miklosioregdiakok.hu

Az iskolai alapítványon keresztül is segíthetitek a mozgalmunkat! Adószám: 18341577-1-03 (SZJA 1%) OTP Bank 11732150-20004374

Öregdiák-találkozó program

9 órától	Gyülekező és regisztráció az Aulában (az egykori Leánykollégium udvarán álló legújabb épületben)
10 órától	Díszünnepség az Ebédlőben.
11 órától	Érettségi találkozók a kijelölt termekben
Párhuzamosan:	
	<ul style="list-style-type: none">• Előadás és beszélgetés a könyvtárban: „Petőfi és Kunszentmiklós I.”• Történeti kiállítás megtekintése
13 órától	Ebéd (egyéni szervezésben)
18 óra	Kapuzárás

Beszélgetés a családtörténetírás mesterével - Balogh Mihály 80 éves -

Hogy vagy?

A „jóról jól kell mondani” - ismételte egy refrén képében az elkárhozott zseni, Villon mester hajdanán. Rendben, zsenikém, de akkor mit kell mondani a rosszról? Villon mester logikája nyomán alighanem rosszat - gondolom én, így aztán inkább elhallgatom a hiteles választ most, a - bűvös, vagy tán inkább hűvös? - nyolcvan kilincsébe kapaszkodva.

Egy ideje közzé teszed, és gondolom, jóval több ideje írod a családdról, saját életeredről szóló visszaemlékezéseket. Engem két dolog fogott meg bennük: az egyik a zavarba ejtő részletesség és átélhetőség, a másik az igen nehéz történelmi- és élethelyzeteket kendőzetlenül leíró szövegen átütő derű. Honnan az egyik, honnan a másik?

2008 karácsonyán a lányaim elkezdtek kapacitálni, hogy írjam le nekik azt sok jó kis történetet, amit az apai nagyanyámról szoktam mesélni nekik. Így kezdődött akkor, de a közösségi hálón csak két vagy három éve „futnak” a családi emlékeim. Végül is családtörténet kerekedett belőle. Ők szüleim jobbágy ivadékok a 19. század eleji teljes homályból, aztán a dédszülők a század közepén, kilábalóban a jobbágysorból, már félhomályban, majd a nagyszüleim a 19. század végén „arccal a vasút felé” kijuttek a napvilágra, hisz velük már élő kapcsolatom volt.

Hadd vegyem külön a zavarba ejtő részletességet és az átélhetőséget! Igaz rám is az a vénemberekre jellemző közhelyes emlékezet-üzemzavar, amely szerint máig előttem van, hogyan vetődtem ki az Egresben a szabadszállási center elé, hogyan védtem a lövészt, hogyan tört el védelem közben a jobb gyűrűsujjam hetedikben az öltöző felé eső kapuban. De ha öt percre leraktam valahol a szemüvegem a lakásban, azt fél napig is keresnem kell olykor. Viszont amikor az emlékeim bozótjából gyűjtögetem ki az összetartoz(hat)ókat, akkor mindig József Attila bölcs tanácsa lebeg előttem: „az igazat mondd, ne csak a valódit”. Erről szól a hiteles emlékezés...

Az átélhetőség? Ez (elvben) egyszerű történet. Ha te magad képes vagy mesélés közben átélni a saját emlékeidet, és ha meg vannak hozzá az alkalmas[!] nyelvi eszközeid, akkor szinte csak hagyni kell, hogy gördüljön, folyjon, áradjon a történeted.

A nehéz élethelyzeteken átütő derű? Azt gondolom, ez örökség. Örökség apai nagyanyámtól, aki a maga hat elemijével öt nyelvet volt képes használni, aki nyolc és tizenöt éves kora közt sorra veszítette el két öccsét, az édesanyját, a legidősebb nővérét és az édesapját, de talpon maradt[!], aztán negyvenöt évesen egy vagonba gyömöszölték a családjával, meg a motyójával, majd hat éven át laktak, éltek abban a vagonban egy állomáson, utóbb további tíz éven át egy vasúti órház jutott nekik. Majd hatvanhét évesen elvitték a nagyobbik fiát (apámat) a háborúba, ahonnan három év múlva került elő félholtan. Újabb öt év múlva meghalt az ura, az öreg bakter, nyolcvanegy éves volt, amikor disszidált a kisebbik fia, akit többé nem láthatott. Még öt évet kapott a sorstól, hogy végiggondolhassa az életét. Hogy bírta ki az egészet? A derű, a humor, az életkedv annyira belé gyökerezett, sajátja volt, hogy azok szárnyán képes volt fölé kerekedni minden sorscsapásnak.

Nyomába se érek ezekben a képességeiben, de valamit azért örököltem tőle ezekből.

Nem is keveset. Ha már örökség: mi az, ami ebből a háttérből, ezekbe a sorsokba belefonódva arra a pályára terelt, amit végül választottál? Hogy érzed, kilógsz vagy belesimulsz abba az ítóbe, amit ebben az évszázados családtörténetben is láthatunk?

Ki is lógok és bele is simulok. Jobbágy-kisparaszt dédszülőim közül természetes fölemelkedési vágyuk szakította ki, vonzotta kicsit följebb nagyszüleim iparossá majd vasutassá vált nemzedékét a 19-20. század fordulóján. A szüleim generációja nagyon is

tudatosan emelkedett a vasutasság segéd-tiszti-tiszti rétegébe a múlt század 20-as, 30-as éveitől. Újabb három évtizeddel később az én nemzedékemből ketten, egyik közgazdász unokahúgom és tanár jómagam már az értelmiségi lét peremébe kapaszkodtunk bele, majd vetettük ott meg a lábunkat. Lányaim számára a diploma már afféle természetes létszükségletté vált. Mindig mindannyian a gyökereinkből táplálkoztunk, de a leveleinkkel lélegeztünk.

Én a nyolcosztályos tagozat diákjaiként kerültem az osztályodba, de sokáig nem találkoztam veled úgy, mint tanárommal, „csak” az általad szervezett önképzőkörbe jártam. Már akkor éreztem, ha tudatosan még nem is tudtam megfogalmazni, hogy Te nem csak a tananyagot akarod leadni, átadni, hanem sokkal többet. Később csodálkoztam rá, hogy mennyi mindennel foglalkoztál, foglalkozol: latin nyelv, irodalom, sport, helytörténet, könyvtár, írás, tehetséggondozás, műsorvezetés, közélet, utazás és minden bizonytalansággal kihagytam a felét... Mi az a közös pont, ami ezt mind hozzád köti? Így tervezted, így alakult, hogy ennyi mindenbe belefogtál, ennyi mindenben letted a névjegyed?

Amilyen erős voltam kora gyermekkoromtól ábrándozásban, olyan gyöngye mindenféle tervezésben. Élettervezésben is... Másik elszabadult tulajdonságom a mértéktelen, falánk kíváncsiság, az ismeretlen fölfalása. Végül be kell vallanom azt is, egy vízi példával illusztrálva, hogy mind a mélytengeri búvárkodás, mind a felszíni távúszás merőben idegen az alkatomtól. Maradt a könnyűbúvár létforma: alámerülni, körülnézni, főlészni valamit, akár találomra is, aztán vissza a felszínre - egy-egy hosszú belégzéssel. Szóljon azért a mentőseimre, hogy - bár a verejtékes, monoton munka, az aszkézis mindig idegen volt tőlem, de mindig tudtam szeretni, amit éppen csináltam, bele tudtam feledkezni, és tudtam örülni - például a tanítványaim akkori és későbbi eredményeinek, sikereinek.

Valósággyá vált valami a gyermekkorai ábrándokból?

Nagy szerencsémre azért nem minden. Ellenkező esetben hétfőn egy 424-es gőzössel vontatnám Isztambulba az Orient Expresszt, kedden egy magam gyártotta Ciolkovszkij-féle úrhajóval repülnék a Hold felé, szerdán a Milanoi Scalában táncolnám a Hattyúk tava férfi címszerepét, csütörtökön Hamlet lennék a Nemzetiben, pénteken oxigénpalack nélkül másznék a Mount Everest csúcsa felé, szombaton mesterhármast érnék el a Népstadionban a Fradi ellen, vasárnap

gyóntatnék a Bazilikában. Na, ezek se együtt, se külön nem jöttek össze, de még nagyobb szerencsémre apám rólam szóló felnőttkori álmai sem. Ő ugyanis előbb az orvost, aztán az agronómust akarta kihozni belőlem, miközben két dolgot, a vért és a koránkelést mindennél jobban utáltam. Ma viszont (hiába, erősen romlik a memóriám!) szeretem már azt hinni, hogy világeletemben tanár meg könyvtáros akartam lenni, és lám! az álom beteljesedett.

Nagyon sok tanítványodnak gondoztad a tehetségét, formáltad, kibontottad, irányba segítetted őket. Benned kik gondozták annak idején a benned alakuló tehetséget, megvalósulni vágyó álmokat?

Hogy kik gondozták gyerekkoromban az én tehetségemet? Egy nap, egy éjjel tipródtam az első látásra faék egyszerűségű kérdésen, de a tipródás csak újabb és újabb kérdéseket horgasztott föl bennem. Ilyeneket például, hogy mi az a tehetség? Egyáltalán! Tehetséges lehettem volna én bármiben is? De ha mégis! Ki figyelt oda rám? A tehetségemre? Szerencsére segítségemre sietett a jó öreg Gugli. Abból kiolvastam, hogy a tudományos alapon nyugvó tehetséggondozás csak a 20. század harmadik harmadától indult meg. Nézzük csak? 1966! De hisz akkor kezdtem el én friss diplomával tanítani! Vagyis! Én már gondolhattam tehetséget tudományos alapon, de az én tehetségemet(?) még nem gondolhatták az (iskola)mestereim tudományos alapon. Hanem hogyan akkor? Hát csak olyan hályogkovács módon, ahogy később én is nekiláttam, és ami idővel javult, mert kénytelen voltam gondozni a magam időnkénti tehetetlenségét... Miután így már majdnem mindent megértettem a témában, jutott is az eszembe néhány kiváló tanítóm, tanárom (és néhányszor több nem annyira kiváló), de a nevek sorolása helyett álljon itt apám és az ő példabeszéde. Íme! 12 éves voltam, drótkerítést építettünk apámmal a házunk elé. Elmagyarázta, mi lesz a dolgom, kezembe nyomott egy „célszerszámot”, és elkezdte a munkát. Alig negyedóra után megálljt vezényelt. Rágyújtott egy Kossuthra, elmélázva kifújta a füstöt, és elővezette a napi atyai intelmét, valahogy így: „Édes fiam, félkönyékig véres mind a két kezed! Látsz te rajtam egy csöpp vért is? Na látod! Ezért mondom, nem először, hogy tanulj! Neked az eszedből kell boldogulnod az életben, nem a két kezedből, mert különben elvérzel, mielőtt éhen halnál. Betartottam!

Készítette: Szabó Sándor